

با ضربت خوردن جبهه ملی و دستگیری شماری از رهبران آن، زمینه برای برکناری دکتر امینی فراهم گردید. شاه، که دکتر امینی را نخست‌وزیر تحمیلی از سوی آمریکا می‌دانست، با ادامه زمامداری او موافق نبود و میل نداشت اصلاحات و رفورم مورد نظر واشینگتن به وسیله دولت امینی انجام شود. از سوی دیگر، دکتر امینی نتوانسته بود پایگاه استواری در میان مردم، بخصوص روشنفکران فراهم سازد. برنامه اصلاحات ارضی او، با همه شتاب دکتر ارسنجانی مراحل اول اجرای خود را طی می‌کرد و جز معدودی از کشاورزان که صاحب زمین شده بودند، مورد حمایت طبقات متوسط جامعه شهری قرار نگرفت. افزون بر این دولت با مسائل اقتصادی و اجتماعی روزافزونی دست به گریبان بود. شدت یافتن ناآرامیها، ادامه تعطیل مجلس، توطئه محافظه‌کاران که همچنان با برنامه اصلاحات ارضی مخالفت می‌کردند و خصومت اتحاد جماهیر شوروی و تبلیغات حزب زیرزمینی توده، عواملی بودند که موجبات ناامیدی واشینگتن را از ادامه زمامداری نخست‌وزیر اصلاح طلب فراهم ساختند. محمدرضا شاه نیز، از امینی به عنوان عاملی به منظور منحرف ساختن انتقادهایی که علیه او می‌شد، استفاده کرد، و راه را برای رسیدن به مقاصد خود، یعنی سلطنت استبدادی، هموار ساخت.

مسافرت شاه به آمریکا

در اواخر فروردین ۱۳۴۱ (آوریل ۱۹۶۲) محمدرضا شاه، برای چهارمین بار به آمریکا مسافرت کرد. در این سفر، همسر سومش (فرح دیبا) همراه او بود. بازدید از نقاط مختلف ایالات متحده، از جمله نیویورک، هالیوود و کیپ کاناورال، بخشی از برنامه این سفر تشریفاتی بود. در دانشگاه پنسیلوانیا به شاه دکترای افتخاری داده شد. در واشینگتن، در مذاکرات با مقامات سیاسی آمریکا، مانند همیشه خواستار افزایش کمکهای نظامی گردید، دیدار او با کندي دوستانه بود، با این حال رئیس‌جمهوری و مشاورانش، اولویت رفورمهای اقتصادی و اجتماعی را بر کمکهای نظامی تأکید کردند.

روز ۱۳ آوریل، محمدرضا شاه در کنگره آمریکا نطقی ایراد کرد. وی با اشاره به تهدید کمونیسم، به دولت ایالات متحده و نمایندگان کنگره وعده داد که «دولت او در ایجاد زیربنای استوار رفورمهای اجتماعی، به وسیله دولت منبعث از مردم کوشش به عمل خواهد آورد».^۶

محتمل است محمدرضا شاه در مذاکرات خود با سران دولت آمریکا، آنها را مطمئن ساخته باشد که خود، برنامه اصلاحات ارضی و رفورم اجتماعی مورد نظر واشینگتن را اجرا خواهد کرد. آمریکاییها نیز دریافته بودند که دکتر امینی قادر به تحکیم اقتدار سیاسی در ایران نیست و این موضوعی بود که واقعیت داشت؛ زیرا نخست‌وزیر نتوانسته بود پشتیبانی وسیع مردم را کسب کند. سرانجام امینی در ۲۷ تیر ۱۳۴۱، حدود سه ماه پس از بازگشت شاه از سفر آمریکا، ظاهراً بر سر اختلاف نظر با شاه، بر سر بودجه ارتش و نیروهای انتظامی، به دنبال ۰۱۴ ماه زمامداری پرسر و صدا، کناره‌گیری کرد و تحت نظر ساواک قرار گرفت.

پرزیدنت جان کندی و محمدرضا شاه، طی بازدید رسمی از آمریکا (کارولینای شمالی)
جانسون معاون رئیس جمهوری در عکس دیده می شود - بهار ۱۳۴۱

تکيه به سرنيزه توان کرد ليک
بر سر سرنيزه نشايد نشست

بهار - ملک الشعرا

درتدارک

